

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Sylvie Šiškeové a soudců Karla Šimky a Evy Šonkové v právní věci žalobce: **Ing. L. P.**, zast. JUDr. Arturem Ostrým, advokátem se sídlem Arbesovo náměstí 257/7, Praha 5, proti žalovanému: **Ministerstvo zemědělství**, se sídlem Těšnov 65/17, Praha 1, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 6. 2019, č. j. 29535/2019-MZE-14112, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 23. 3. 2022, č. j. 5 A 111/2019-84,

t a k t o :

- I. Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 23. 3. 2022, č. j. 5 A 111/2019-84, **se ruší.**
- II. Rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 6. 2019, č. j. 29535/2019-MZE-14112, **se ruší** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- III. Žalovaný **nemá právo** na náhradu nákladů řízení o žalobě ani o kasační stížnosti.
- IV. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení o žalobě a o kasační stížnosti ve výši **29 570 Kč**, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jeho zástupce JUDr. Artura Ostrého, advokáta.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Státní zemědělský intervenční fond („SZIF“) rozhodnutím ze dne 31. 10. 2017 (dále též „prvostupňové rozhodnutí“) uložil žalobci povinnost vrátit do 60 dnů finanční prostředky ve výši 903 891 Kč, které mu byly poskytnuty jako dotace v rámci Programu rozvoje venkova ČR na projekt *IT podpora výkonu odborného lesního hospodáře*. SZIF dospěl k závěru, že žalobce porušil podmínku dotace týkající se určení beneficianta příslušné vzdělávací akce a že uměle vytvořil podmínky pro získání dotace. Žalovaný zamítl odvolání žalobce a rozhodnutí SZIF potvrdil.

[2] Proti rozhodnutí žalovaného se žalobce bránil u Městského soudu v Praze, který žalobu zamítl. Městský soud nepřisvědčil námitkám týkajícím se prekluze práva požadovat vrácení dotace podle přímo použitelných předpisů Evropské unie. Podle městského soudu nešlo ani o platbu provedenou omylem, kvůli čemuž by žalobce nebyl povinen částku vracet. Pochybení při doručování neměla dopad do žalobcových procesních práv. Ohledně porušení dotačních podmínek, resp. jejich zdánlivého naplnění se městský soud ztotožnil se závěry správních orgánů.

II. Kasační stížnost, vyjádření žalovaného a další procesní vývoj

[3] Žalobce (dále „stěžovatel“) v kasační stížnosti namítá prekluzi práva zahájit správní řízení o vrácení dotace. Osmnáctiměsíční lhůtu podle čl. 54 odst. 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1306/2013, o financování, řízení a sledování společné zemědělské politiky a o zrušení nařízení Rady (EHS) č. 352/78, (ES) č. 165/94, (ES) č. 2799/98, (ES) č. 814/2000, (ES) č. 1290/2005 a (ES) č. 485/2008 (dále jen „nařízení č. 1306/2013“), považuje za prekluzivní. Tento závěr plyne z rozsudku Nejvyššího správního soudu (NSS) ze dne 9. 8. 2018, č. j. 9 Afs 280/2017-57, od něhož se městský soud nesprávně odchýlil. Osmnáctiměsíční lhůta plynoucí od zjištění nesrovnalosti (4. 9. 2013) marně uplynula, aniž bylo zahájeno řízení nebo vydáno rozhodnutí. Lhůta podle čl. 54 odst. 1 nařízení č. 1306/2013 upravuje vztahy mezi příjemcem a členským státem, nikoli mezi členským státem a Unií. Pro rozpor s čl. 54 odst. 1 nařízení č. 1306/2013 nelze aplikovat ani lhůtu stanovenou v § 11a odst. 1 zákona č. 256/2000 Sb., o Státním zemědělském intervenčním fondu a o změně některých dalších zákonů (zákon o Státním zemědělském intervenčním fondu). Městský soud se nevypořádal se vztahem lhůt podle čl. 54 odst. 1 nařízení č. 1306/2013 a podle čl. 3 odst. 1 prvního pododstavce nařízení Rady (ES, Euratom) č. 2988/95 o ochraně finančních zájmů Evropských společenství (dále jen „nařízení č. 2988/95“). V této otázce by podle stěžovatele měla být předložena předběžná otázka Soudnímu dvoru Evropské unie.

[4] Stěžovatel dále namítl, že podle § 34 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, se zastoupenému účastníku řízení zásadně doručuje prostřednictvím zástupce. Doručení přímo účastníkovi nemá účinky na běh lhůt. Oznámení o zahájení řízení i prvostupňové rozhodnutí však byly doručeny přímo stěžovateli, ačkoli byla ve správním spise založena plná moc pro advokáta JUDr. Hochmanna. Zahájení řízení ani vydání rozhodnutí tak nemohlo způsobit přerušování prekluzivní lhůty. I proto podle stěžovatele nebyla lhůta zachována. Argumentace městského soudu, že stěžovatelova procesní práva nebyla zkrácena, je s ohledem na § 34 odst. 2 správního řádu irelevantní.

[5] Stěžovatel dále nesouhlasí se závěry ohledně porušení dotačních pravidel. Ta podle něj nestanovují podmínky, které by vylučovaly společnost FORESTA SG, a.s. (dále „společnost Foresta“) jako beneficenta. Žalovaný ve svém rozhodnutí uvedl, že společnost Foresta může být konečným uživatelem služby. Problém shledal v tom, že se její zaměstnanci měli v rámci projektu školit pro práci se softwarem licencovaným touto společností, aby získané informace mohli za úplaty dále komerčně poskytovat. To však neodpovídá skutečnosti ani obsahu správního spisu, který neobsahuje důkazy o tom, jaký software byl využíván, ani o dalším komerčním využití znalostí ze školení. Ke skutečné náplni školení stěžovatel odkázal na sborníky založené ve spise. Městský soud měl napadené rozhodnutí zrušit jako nepřezkoumatelné.

[6] Ani závěr žalovaného, že podmínky pro získání dotace byly splněny pouze zdánlivě nebo byly uměle vytvořeny, podle stěžovatele neobstojí. Stěžovatel není akcionářem ani členem statutárního orgánu společnosti Foresta. I kdyby jím byl, nebyly by takové skutečnosti v rozporu s dotačními pravidly. Ani v tom, že školení se účastnilo osm zaměstnanců společnosti Foresta, nelze spatřovat porušení dotačních pravidel. Ta pouze stanovila, že počet účastníků má být mezi pěti a dvaceti. Stěžovatel dodržel i podmínky pro zadávání zakázek příjemcem dotace, a to prostřednictvím marketingového průzkumu. Lektoři nebyli osobami blízkými stěžovateli ve smyslu § 116 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ani nebyli ve střetu zájmů.

[7] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že městský soud posoudil povahu lhůty podle čl. 54 odst. 1 nařízení č. 1306/2013 v souladu se svou rozhodovací praxí. Jde o pořádkovou lhůtu, která se týká vztahu mezi Uníí a členským státem. Nařízení u ní účinek prekluze nestanoví. To, že důsledkem jejího uplynutí není prekluze práva požadovat vrácení dotace, plyne i ze systematických souvislostí daného předpisu. Pokud by lhůta podle čl. 54 odst. 1 nařízení č. 1306/2013 byla prekluzivní, šlo by o rozpor s čl. 3 odst. 1 nařízení č. 2988/95. NSS se v rozsudku č. j. 9 Afs 280/2017-57 vztahem obou nařízení nezabýval, resp. pouze konstatoval, že byly dodrženy lhůty podle obou nařízení. Na otázku prekluze je podle žalovaného třeba aplikovat čtyřletou lhůtu podle čl. 3 odst. 1 nařízení č. 2988/95, resp. delší lhůtu stanovenou členským státem v souladu s čl. 3 odst. 3 tohoto nařízení, kterou je v nynější věci desetiletá lhůta stanovená v § 11a odst. 1 zákona o Státním zemědělském intervenčním fondu ve znění účinném od 1. 11. 2017.

[8] Žalovaný uznal pochybení při doručování, ale je přesvědčen, že jeho následkem není nezákonnost napadeného rozhodnutí. V návaznosti na zahájení řízení stěžovatel nahlédl do spisu a prostřednictvím zástupce se k věci vyjadřoval. Nebyl tedy omezen na svých procesních právech. Jelikož se stěžovatel s oznámením o zahájení řízení seznámil, byla prekluzivní lhůta dodržena a došlo i k jejímu přerušení podle čl. 3 odst. 1 nařízení č. 2988/95.

[9] K argumentaci stěžovatele týkající se dotačních pravidel a podmínek pro přiznání dotace žalovaný uvedl, že stěžovatel zjevně porušil smysl dotačního titulu. Společnost Foresta z veřejných zdrojů proškolila vlastní zaměstnance tak, aby informace získané na seminářích mohla dále komerčně poskytovat. Licencovaný software je v nabídce produktů, které společnost nabízí na svých internetových stránkách. Odkaz na konkrétní softwarové programy je uveden ve správním spise. Stěžovatel byl v rozhodném období členem dozorčí rady společnosti Foresta a členy představenstva byli jeho manželka a jeho tchán. Jedním z lektorů byl místopředseda dozorčí rady této společnosti. Podle žalovaného tedy stěžovatel má přímý vztah s obchodním vedením společnosti Foresta.

[10] Usnesením ze dne 12. 4. 2023, č. j. 2 Afs 88/2022-43, NSS přerušil řízení o kasační stížnosti s ohledem na postoupení věci sp. zn. 5 Afs 205/2021 rozšířenému senátu. Rozšířený senát následně usnesením ze dne 4. 10. 2023, č. j. 5 Afs 205/2021-80, položil Soudnímu dvoru Evropské unie (dále „Soudní dvůr“) předběžnou otázku. Soudní dvůr o předběžné otázce rozhodl rozsudkem ze dne 10. 4. 2025, C-657/23, *M. K.* Rozšířený senát

poté usnesením ze dne 30. 4. 2025, č. j. 5 Afs 205/2021-150, věc vrátil k projednání a rozhodnutí pátému senátu NSS.

[11] Usnesením ze dne 5. 5. 2025, č. j. 2 Afs 88/2022-45, NSS vyslovil, že se v nynějším řízení o kasační stížnosti pokračuje, a dal účastníkům možnost se k závěrům Soudního dvora a rozšířeného senátu vyjádřit, což účastníci neučinili.

[12] Po bližším seznámení s věcí NSS dospěl k závěru, že ve vztahu ke kasační námitce nesprávného doručení stěžovateli namísto jeho zástupce mohou být relevantní závěry rozšířeného senátu ve věci sp. zn. 1 Afs 206/2023. Usnesením ze dne 15. 8. 2025, č. j. 2 Afs 88/2022-47, proto řízení opětovně přerušil do rozhodnutí rozšířeného senátu.

[13] Rozšířený senát ve věci rozhodl usnesením ze dne 5. 11. 2025, č. j. 1 Afs 206/2023-103. NSS proto usnesením ze dne 7. 11. 2025, č. j. 2 Afs 88/2022-49, vyslovil, že se v řízení o kasační stížnosti pokračuje, a dal účastníkům opět možnost se k závěrům rozšířeného senátu vyjádřit. Účastníci této možnosti nevyužili.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[14] Kasační stížnost je přípustná, projednatelná a také důvodná.

[15] Převážná část argumentace stěžovatele, správních orgánů i městského soudu se soustředí na otázku prekluze práva požadovat vrácení poskytnuté dotace. Stěžejní byla ve věci především sporná povaha lhůty stanovené v čl. 54 odst. 1 nařízení č. 1306/2013.

[16] Povahou této lhůty se v návaznosti na předběžnou otázku položenou rozšířeným senátem zabýval Soudní dvůr v již citovaném rozsudku C-657/23, *M. K.* Soudní dvůr uzavřel, že čl. 54 odst. 1 nařízení č. 1306/2013, který upravuje zpětné získávání částek neoprávněně vyplacených z důvodu nesrovnalosti od dotyčného příjemce, se týká finančního vztahu mezi Unií a dotyčným členským státem, takže se toto ustanovení nepoužije na vztah mezi tímto členským státem a příjemcem neoprávněných plateb (bod 47), a že uplynutí osmnáctiměsíční lhůty podle čl. 54 odst. 1 nařízení č. 1306/2013 nebrání vymáhání neoprávněně vyplacených částek dotace (bod 49). Soudní dvůr tedy vyslovil, že lhůta podle čl. 54 odst. 1 nařízení č. 1306/2013 nemá ve vztahu k příjemci dotace prekluzivní povahu. Závěr městského soudu, že tato lhůta prekluzivní není (body 44 až 56 napadeného rozsudku), tudíž ob stojí.

[17] Přesto NSS považuje za nezbytné se otázkou prekluze práva požadovat vrácení dotace blíže zabývat, a to s ohledem na některé další stěžovatelovy námitky (zejména ty, které se týkají možného nepřerušování prekluzivní lhůty s ohledem na vady při doručování), jakož i na skutečnost, že podle judikatury je třeba se otázkou možné prekluze práva zabývat z úřední povinnosti.

[18] Jak uvedl Ústavní soud v nálezu ze dne 15. 3. 2010, sp. zn. I. ÚS 2082/09, správní soudy disponují znalostmi o délce a stanovení počátku běhu prekluzivní lhůty, jak je stanoví příslušné zákonné ustanovení a interpretuje judikatura, stejně tak jako o úkonech, které způsobují či nezpůsobují její přerušování. V každé konkrétní věci musí při zkoumání běhu lhůty pro vyměření daně z těchto znalostí vycházet a aplikovat je z úřední povinnosti

pokračování

na danou věc, a nikoli ponechat na účastníkovi řízení, aby veškeré možné okolnosti, které mohou mít vliv na prekluzi práva pro vyměření či doměření daně, uváděl (bod 15). Tento závěr se vztahuje i na prekluzi práva požadovat vrácení neoprávněně vyplacené dotace. Jak vysvětlil NSS v rozsudku ze dne 18. 3. 2022, č. j. 5 Afs 4/2021-66, č. 4333/2022 Sb. NSS, otázkou prekluze se musí správní orgán i soud zabývat z úřední povinnosti, neboť prekludovanému, a tudíž již neexistujícímu (zaniklému) právu nelze poskytovat ochranu. Teprve poté, co si soud učiní závěr ohledně plynutí prekluzivní lhůty, je namístě zabývat se dalšími věcnými či procesními námitkami. Dojde-li soud k závěru, že prekluzivní lhůta uplynula, pozbývá smyslu věcné vypořádání ostatních námitek; ty totiž na závěru o uplynutí prekluzivní lhůty nemohou ničeho změnit (bod 20).

[19] V nynější věci je třeba běh prekluzivní lhůty posuzovat v souladu s pravidly stanovenými v čl. 3 nařízení č. 2988/95 (srov. bod 34 rozsudku C-657/23, *M. K.*, a tam citovanou judikaturu, či rozsudek NSS ze dne 15. 2. 2024, č. j. 4 Afs 52/2023-85, bod 22).

[20] Podle čl. 3 odst. 1 prvního pododstavce nařízení č. 2988/95 *promlčecí doba pro zahájení stíhání činí čtyři roky od okamžiku, kdy došlo k nesrovnalosti uvedené v čl. 1 odst. 1. Odvětvové předpisy mohou stanovit i kratší lhůtu, která však nesmí být kratší než tři roky.*

[21] Podle čl. 3 odst. 1 třetího pododstavce nařízení č. 2988/95 *promlčecí doba pro stíhání se přerušuje každým úkonem příslušného orgánu oznámeným dané osobě, který se týká vyšetřování nebo řízení o nesrovnalosti. Promlčecí doba začíná znovu běžet od provedení každého úkonu způsobujícího přerušování.*

[22] Podle čl. 3 odst. 1 čtvrtého pododstavce nařízení č. 2988/95 *promlčení však nastane nejpozději ke dni, v němž uplynula lhůta rovnající se dvojnásobku promlčecí doby, aniž příslušný orgán uložil sankci, s výjimkou případů, kdy bylo řízení podle čl. 6 odst. 1 pozastaveno.*

[23] Podle čl. 3 odst. 3 nařízení č. 2988/95 *členské státy si ponechávají možnost uplatňovat delší lhůtu, než která je uvedena v odstavci 1 nebo odstavci 2.*

[24] V nynější věci stěžovatel požádal o dotaci dne 14. 6. 2011 a dne 17. 1. 2012 uzavřel se SZIF dohodu o jejím poskytnutí. Dotace mu byla vyplacena dne 3. 12. 2012. Dne 4. 9. 2013 zaslal SZIF stěžovateli dokument nazvaný *Oznámení o uložení sankce příjemci dotace*. Dne 9. 11. 2015 zahájil SZIF řízení o vrácení dotace. Oznámení o zahájení řízení bylo přímo stěžovateli doručeno dne 19. 11. 2015. Dne 31. 10. 2017 vydal SZIF rozhodnutí o povinnosti vrátit finanční prostředky.

[25] Jak NSS vyložil v bodě 28 rozsudku č. j. 5 Afs 4/2021-66, čl. 3 nařízení č. 2988/95 v sobě obsahuje úpravu několika prekluzivních lhůt. Z hlediska nynější věci je relevantní především lhůta pro zahájení řízení o vrácení dotace (slovy unijního normotvůrce *zahájení stíhání*) podle čl. 3 odst. 1 prvního pododstavce a lhůta pro vydání rozhodnutí o povinnosti vrátit dotaci podle čl. 3 odst. 1 čtvrtého pododstavce téhož nařízení (bod 31 rozsudku č. j. 5 Afs 4/2021-66).

[26] Okamžikem, jímž začíná běžet prekluzivní lhůta pro zahájení řízení o vrácení dotace a vydání rozhodnutí o vrácení dotace, se Soudní dvůr zabýval v rozsudku ze dne 6. 10. 2015,

C-59/14, *Firma Ernst Kollmer Fleischimport und -export*. Připomněl, že datum, k němuž vnitrostátní orgány zjistily nesrovnalost, nemá vliv na začátek běhu promlčecí lhůty (bod 27 a judikatura tam citovaná). Skutečnost, že došlo k nesrovnalosti, od které začíná běžet promlčecí doba, předpokládá splnění dvou podmínek, a sice za prvé jednání nebo opomenutí hospodářského subjektu, které představuje porušení unijního právního předpisu, a za druhé poškození nebo možného poškození rozpočtu Unie (bod 24). Promlčecí lhůta tak začíná běžet od okamžiku, kdy došlo jak k jednání nebo opomenutí hospodářského subjektu, které představuje porušení unijního práva, tak k poškození rozpočtu Unie nebo rozpočtů Uníí spravovaných (bod 29).

[27] Na tyto závěry navázal i NSS. V rozsudku č. j. 5 Afs 4/2021-66 uvedl, že okamžikem, kdy došlo k nesrovnalosti, byl okamžik právní moci rozhodnutí o přiznání dotace, neboť v tamější věci samotné zalesnění půdy proběhlo předtím, než byla stěžovatelce poskytnuta dotace (šlo o poskytnutí dotace *ex post*). Nejpozději právní mocí rozhodnutí o poskytnutí dotace vznikla v důsledku jednání stěžovatelky nesrovnalost mezi plochou deklarovanou k zalesnění a fakticky zalesněnou plochou (bod 33 citovaného rozsudku).

[28] Obdobně v rozsudku č. j. 4 Afs 52/2023-86 považoval NSS za okamžik, kdy došlo k nesrovnalosti, okamžik uzavření smlouvy o poskytnutí dotace. Jelikož samotné vytýkané jednání tehdejšího stěžovatele související se zadávacím řízením na výběr zhotovitele stavebních prací v užším řízení proběhlo dříve, než mu byla poskytnuta dotace, nejpozději uzavřením smlouvy o poskytnutí dotace mohlo dojít v důsledku jednání stěžovatele k porušení zásady transparentnosti, a tedy k nesrovnalosti, která vedla k poškození rozpočtu Evropské unie (bod 26 citovaného rozsudku). V tomto rozsudku kasační soud také shrnul, že za nesrovnalost ve smyslu nařízení č. 2988/95 je nutno považovat porušení dotačních podmínek, kterým byl či případně mohl být poškozen rozpočet Evropské unie. Z uvedeného plyne, že pro závěr o nesrovnalosti ve smyslu nařízení č. 2988/95 postačí pouhá potencialita poškození unijního rozpočtu. Zároveň kasační soud v bodě 25 rozsudku č. j. 4 Afs 52/2023-86 odmítl úvahu, že by okamžikem, kdy došlo k nesrovnalosti, bylo až samotné vyplacení finančních prostředků.

[29] Jak uvádí žalovaný v napadeném rozhodnutí (s. 8), stěžovatelův projekt byl od počátku zaměřen výlučně na zaměstnance společnosti Foresta. Místem realizace bylo sídlo společnosti a školení bylo zaměřeno na její licencovaný software. Žalovaný měl proto za to, že podmínky pro přiznání dotace byly od počátku uměle vytvořeny a projekt byl v rozporu s cíli dotačního programu (s. 8 a 9 napadeného rozhodnutí). Za rozpornou s dotačními podmínkami tedy správní orgány považovaly již vlastní žádost o dotaci, resp. příslušný podpořený projekt. Lze tedy uzavřít, že z hlediska časového zde optikou žalovaného došlo nejprve k porušení dotačních podmínek podáním takto „vadné“ žádosti o dotaci (resp. projektu). Až následně došlo k poškození unijního rozpočtu samotným uzavřením dohody o poskytnutí dotace, které bylo v pořadí druhým z naplněných prvků nesrovnalosti ve smyslu čl. 1 odst. 2 nařízení č. 2988/95. Za takové situace je podle NSS počátkem běhu prekluzivní lhůty podobně jako v rozsudcích č. j. 5 Afs 4/2021-66 a č. j. 4 Afs 52/2023-86 okamžik uzavření dohody o poskytnutí dotace, tedy den 17. 1. 2012.

[30] Čtyřletá lhůta pro zahájení řízení o vrácení dotace podle čl. 3 odst. 1 prvního pododstavce nařízení č. 2988/95 tedy zásadně (i bez zohlednění jakýchkoli přerušování

pokračování

ve smyslu čl. 3 odst. 1 třetího pododstavce) plynula do 17. 1. 2016; osmiletá lhůta pro vydání rozhodnutí podle čl. 3 odst. 1 čtvrtého pododstavce téhož nařízení pak až do 17. 1. 2020.

[31] Je zjevné, že lhůta pro vydání rozhodnutí byla v nynější věci zachována, neboť v ní bylo vydáno nejen prvostupňové rozhodnutí (31. 10. 2017), ale i rozhodnutí žalovaného (10. 6. 2019).

[32] Pokud jde o lhůtu pro zahájení řízení, SZIF vydal oznámení o zahájení řízení z moci úřední dne 9. 11. 2015, které bylo doručeno přímo stěžovateli dne 19. 11. 2015 (doručenka ve správním spise). Jak stěžovatel správně namítl, v té době již byla ve správním spise založena plná moc pro advokáta JUDr. Václava Hochmanna ze dne 29. 10. 2013, v souladu s níž mělo být podle § 34 odst. 2 správního řádu doručováno zástupci, nikoli přímo stěžovateli (rozsudek NSS ze dne 25. 11. 2015, č. j. 2 As 167/2015-48). Vystává tedy otázka, zda bylo řízení skutečně v průběhu prekluzivní lhůty účinně zahájeno.

[33] Otázkou tzv. materiálního doručení písemností v situaci, kdy je nesprávně doručováno přímo účastníkovi namísto jeho zmocněnce, se zabýval rozšířený senát v již zmiňovaném usnesení č. j. 1 Afs 206/2023-103. V něm uzavřel, že doručí-li správce daně v rozporu s § 41 odst. 1 daňového řádu písemnost namísto zmocněnci přímo daňovému subjektu, je tato písemnost materiálně doručena zmocněnci, je-li z okolností věci zřejmé, že s písemností byl zmocněnec daňového subjektu seznámen, přičemž tato skutečnost může vyplynout i z reakce daňového subjektu na doručovanou písemnost (bod 63).

[34] NSS si je vědom skutečnosti, že v nynější věci bylo postupováno podle správního řádu, nikoli daňového řádu. Podle kasačního soudu však není rozumného důvodu, proč závěry rozšířeného senátu nepoužít i pro účely jiných procesních předpisů upravujících řízení před orgány veřejné správy. Ostatně potřebu jednotného přístupu napříč procesními předpisy ve svém usnesení rozšířený senát opakovaně naznačil (body 30, 39, nebo 42). Byť nakonec rozšířený senát své závěry omezil pouze na doručování podle daňového řádu (bod 65), bylo by nelogické materiální doručení podle správního řádu posuzovat odlišně. Právní řád, založený na principech jednoty, racionality a vnitřní obsahové bezrozpornosti, totiž s sebou nutně přináší imperativ stejného náhledu na srovnatelné právní instituty, byť upravené v rozdílných právních předpisech či dokonce odvětvích (rozsudek rozšířeného senátu ze dne 26. 10. 2005, č. j. 2 Afs 81/2004-54, č. 791/2006 Sb. NSS).

[35] Jak vyplývá ze správního spisu, advokát JUDr. Hochmann zaslal dne 14. 12. 2015 správnímu orgánu prvního stupně vyjádření stěžovatele k oznámení o zahájení správního řízení. S oznámením o zahájení řízení, byť bylo nesprávně zasláno přímo stěžovateli, se tedy zástupce jako jeho zákonný adresát nejpozději tohoto dne nutně musel seznámit. Jak uvedl rozšířený senát v usnesení č. j. 1 Afs 206/2023-103, typickým příkladem materiálního doručení zástupci účastníka je právě situace, kdy proti písemnosti zástupce brojí opravným prostředkem nebo jinou věcnou reakcí, neboť v takové situaci je zřejmé, že se s písemností musel seznámit nejpozději v den sepsání této reakce. Materiální doručení v takovém případě nastává okamžikem podání opravného prostředku, resp. reakce, popřípadě dnem jejího sepsání (bod 46 usnesení rozšířeného senátu; srov. též shrnutí v bodě 64). Zákonnému adresátu oznámení o zahájení správního řízení, JUDr. Hochmannovi, tudíž bylo (materiálně) doručeno nejpozději dne 14. 12. 2015, tedy před uplynutím lhůty pro zahájení

řízení dne 17. 1. 2016. Lhůta podle čl. 3 odst. 1 prvního pododstavce nařízení č. 2988/95 byla v nynější věci dodržena.

[36] Za této situace se tedy NSS ztotožnil co do výsledku se závěrem městského soudu, že k marnému uplynutí prekluzivní lhůty nedošlo (bod 56) a že na tomto závěru nic nemění ani zmíněná pochybení při doručování (bod 57). Současně NSS nepovažuje za podstatné zabývat se dále otázkou, zda *Oznámení o uložení sankce příjemci dotace* ze dne 4. 9. 2013 mělo účinky přerušení prekluzivní lhůty ve smyslu čl. 3 odst. 1 třetího pododstavce nařízení č. 2988/95 (k tomu srov. rozsudek Soudního dvora ze dne 8. 5. 2024, C-734/22, *Republik Österreich*), ani tím, zda lze na stěžovatelovu věc v návaznosti na čl. 3 odst. 3 nařízení č. 2988/95 nepravě retroaktivně vztahovat desetiletou prekluzivní lhůtu podle § 11a odst. 1 zákona o Státním zemědělském intervenčním fondu, ve znění účinném od 1. 11. 2017, jak uzavřel městský soud v bodě 56 svého rozsudku (k tomu srov. rozsudek Soudního dvora ze dne 2. 3. 2017, C-584/15, *Glencore Céréales France*, předběžnou otázku položenou Soudnímu dvoru usnesením NSS ze dne 31. 7. 2024, č. j. 10 Afs 82/2024-52, a rozsudek Soudního dvora ze dne 6. 2. 2025, C-42/24, *Emporiki Serron*). Jakékoli závěry k těmto otázkám by totiž již nemohly nic změnit na posouzení otázky prekluze práva požadovat vrácení dotace.

[37] Poté, co NSS dospěl k závěru, že k prekluzi práva požadovat vrácení poskytnuté dotace nedošlo, posoudil ostatní kasační námitky. Ztotožnil se se stěžovatelem, že napadené rozhodnutí žalovaného je nezákonné [§ 78 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále „s. ř. s.“)], některé dílčí skutkové závěry žalovaného nemají oporu ve správním spise [§ 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s.] a v řízení před žalovaným došlo k podstatnému porušení ustanovení o řízení před správním orgánem, které mohlo mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé [§ 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s.]. Městský soud měl k žalobním námitkám stěžovatele napadené rozhodnutí zrušit, a pokud tak neučinil, zatížil svůj vlastní rozsudek vadami podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s.

[38] SZIF v oznámení o zahájení řízení ze dne 9. 11. 2015 uvedl, že stěžovatel měl porušit podmínku podle kapitoly 3 písm. k) Obecných podmínek Pravidel:

„V případě, kdy bude zjištěno, že podmínky stanovené pro získání dotace byly splněny jen z části nebo zdánlivě anebo byly uměle vytvořeny a žadatel tak získal výhodu, která není v souladu s cíli a podmínkami opatření, Pravidel či Dohody, nelze dotaci poskytnout. Dotaci nelze poskytnout rovněž v případě, pokud bylo ze strany žadatele/příjemce dotace či s jeho vědomím třetí osobou úmyslně podáno nepravdivé prohlášení nebo nepravdivý důkaz. V kterémkoli z těchto dvou případů bude žadatel/příjemce dotace navíc vyloučen z poskytování dotace v rámci téhož opatření během daného a následujícího roku;“

Porušení této podmínky SZIF spatřoval v tom, že celý projekt měl být personálně, majetkově či obsahem spojen se společností Foresta. Z totožných důvodů měl stěžovatel podle SZIF porušit i podmínku podle kapitoly 8 odst. 4 Specifických podmínek Pravidel:

„Beneficientem, tzn. konečným uživatelem (účastníkem vzdělávací akce) je:
 - *Zemědělec: zemědělský podnikatel (fyzická nebo právnická osoba podnikající v zemědělství v souladu se zákonem č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění*

pokračování

- pozdějších přepisů, a některými dalšími zákony, v platném znění), nebo jeho zaměstnanec, nebo osoba blízká,*
- *Fyzická nebo právnická osoba hospodařící v lesích (tzn. vlastník nebo nájemce lesa), které jsou ve vlastnictví soukromých osob nebo jejich sdružení, nebo ve vlastnictví obcí nebo jejich sdružení, (či jejich zaměstnanec nebo osoba blízká),*
 - *Fyzická nebo právnická osoba zpracovávající zemědělské produkty a výrobky, podnikající v zemědělství, potravinářství a lesnictví (či jejich zaměstnanec nebo osoba blízká) včetně výzkumných a vzdělávacích institucí činných v daných oborech“*

[39] V prvostupňovém rozhodnutí SZIF konstatoval, že podmínky pro přiznání dotace byly splněny pouze zdánlivě nebo byly uměle vytvořeny, a to s ohledem na propojenost stěžovatelova projektu se společností Foresta. Tím došlo k porušení kapitoly 3 písm. k) Obecných podmínek Pravidel. SZIF odmítl argumentaci stěžovatele, že zaměstnanci společnosti Foresta byli způsobilými beneficienty vzdělávacích akcí (s. 4 rozhodnutí SZIF).

[40] Žalovaný v napadeném rozhodnutí uzavřel, že se společnost Foresta sice zabývá poradenskou a vzdělávací činností v oblasti lesnictví, a podmínka konečného uživatele služby tedy byla splněna, avšak tato společnost využila vlastní licencovaný software ke vzdělávání svých zaměstnanců. Jejich znalosti budou dále využity komerčně. V tom žalovaný shledal rozpor s cílem dotačního opatření a porušení podmínky podle kapitoly 3 písm. k) Obecných podmínek Pravidel (s. 8 až 9). Zároveň žalovaný uvedl, že podle kapitoly 11 písm. b) bodu 2 Obecných podmínek Pravidel platí:

„Pokud předpokládaná hodnota zakázky nepřesáhne 500 000 Kč (bez DPH), je zadavatel (žadatel/příjemce dotace) povinen postupovat transparentně a nediskriminačně tj. nesmí vyzvat osobu (FO, PO), která má k žadateli, jako k zadavateli zakázky tj. nesmí vyzvat osobu blízkou – přímý rodinný příslušník nebo firmu, ve které má žadatel nebo osoba blízká účast či ji zcela vlastní. Splnění těchto požadavků příjemce dotace k Žádosti o proplacení nepřikládá, je však povinen je doložit průkazným způsobem na výzvu pracovníka RO SZIF při kontrole. Za průkazný způsob lze považovat záznam – tabulku s uvedením alespoň 3 dodavatelů, která srozumitelně poskytne srovnatelný cenový přehled. Tabulka bude obsahovat seznam dodavatelů, cen a způsob jejich zjištění cenovým marketingem (z cenových nabídek dodavatelů, z průzkumu trhu, telefonicky, z veřejně dostupných zdrojů – internet, katalogové ceny atd.).“

Podle žalovaného však lektory na stěžovatelem pořádaných seminářích byli R. P., který je místopředsedou dozorcí rady společnosti Foresta, a Ing. S., který sice v době realizace projektu byl již OSVČ, ale v minulosti byl zaměstnancem společnosti Foresta. Zároveň jedním z členů představenstva společnosti Foresta je Z. P., manželka stěžovatele (s. 9 rozhodnutí žalovaného).

[41] NSS připomíná, že předmět řízení musí být v oznámení o zahájení řízení z moci úřední identifikován dostatečně určitě tak, aby účastníku řízení bylo zřejmé, jaké jeho jednání bude posuzováno, a aby bylo zaručeno jeho právo účinně se v řízení hájit (rozsudek NSS ze dne 31. 3. 2010, č. j. 1 Afs 58/2009-541, č. 2119/2010 Sb. NSS, bod 54). Předmět řízení lze v průběhu řízení dále upřesňovat, nemůže však dojít k jeho zásadní změně (tamtéž,

body 56 a 57; dále např. rozsudek NSS ze dne 16. 4. 2024, č. j. 2 Afs 153/2023-36, body 31 až 34).

[42] Z výše uvedeného shrnutí rozhodovacích důvodů je podle NSS zjevné, že zatímco SZIF zahájil řízení s tím, že pochybení stěžovatele spatřuje v tom, že podmínky pro přiznání dotace byly od počátku naplněny pouze zdánlivě, žalovaný nad rámec této skutečnosti navíc shledal, že stěžovatel pochybil při zadávání zakázek v rámci realizace projektu. Jinak řečeno, stěžovateli je v rozhodnutí žalovaného vytýkáno navíc jednání, které původně nebylo předmětem řízení. Takovou situaci nelze kvalifikovat jinak než jako nepřípustnou zásadní změnu (rozšíření) předmětu řízení ve smyslu výše uvedené judikatury. Ze spisu sice vyplývá, že otázku zadávání zakázek při plnění projektu do řízení jako první vnesl samotný stěžovatel v rámci svého odvolání (s. 5 rozhodnutí žalovaného), to však na závěru o nepřípustné změně předmětu řízení nic nemění.

[43] NSS nepřehlédl, že proti nepřípustnému rozšíření předmětu řízení se stěžovatel v žalobě ani kasační stížnosti nebránil, nýbrž napadal pouze posouzení samotné otázky správnosti svého postupu při zadávání zakázek v rámci projektu (s. 6 až 7 žaloby; s. 8 až 9 kasační stížnosti). Jak však uvedl rozšířený senát v usnesení ze dne 8. 3. 2011, č. j. 7 Azs 79/2009-84, č. 2288/2011 Sb., krajský soud je oprávněn zrušit rozhodnutí správního orgánu pro vady řízení, byť by je žalobce výslovně nenamítal, pokud tyto vady brání přezkumu rozhodnutí v rozsahu žalobních bodů. Na tento závěr navázal rozšířený senát v usnesení ze dne 12. 12. 2023, č. j. 9 Ao 37/2021-57, č. 4562/2024 Sb. NSS. Vysvětlil, že tento jeho dřívější závěr je projevem obecnějšího principu, jenž se neomezuje pouze na vady podle § 76 odst. 1 s. ř. s. Platí tedy, že pokud určitá vada brání přezkumu napadeného aktu v mezích řádně uplatněných bodů (návrhových či žalobních), je soud oprávněn se i takovou vadou zabývat a na jejím základě napadený akt zrušit (bod 52 citovaného usnesení).

[44] NSS považuje za zjevně absurdní, aby se správní soudy zabývaly věcnou správností závěrů správních orgánů k otázce, kterou se však správní orgány v důsledku procesního pochybení vůbec zabývat neměly. Obdobně kasační soud např. v bodě 15 rozsudku ze dne 10. 5. 2017, č. j. 2 As 163/2016-27, uvedl, že v tam posuzované věci žalovaný rozhodl způsobem, který mu zákon neumožňoval, což je vada tak zásadní, že brání jakémukoli přezkumu věcných důvodů, které žalovaného k vydání rozhodnutí vedly. NSS uzavírá, že jestliže žalovaný stěžovateli zčásti vytýkal i pochybení, která vůbec nebyla předmětem řízení, neboť původní předmět řízení na ně byl nezákonně rozšířen, zatížil řízení vadou, jež mohla mít vliv na zákonnost jeho rozhodnutí. Pokud městský soud mj. z tohoto důvodu jeho rozhodnutí nezrušil, je nezákonný i jeho rozsudek.

[45] Dále se kasační soud zabýval dostatečností a správností závěrů správních orgánů a městského soudu k tvrzenému porušení kapitoly 3 písm. k) Obecných podmínek Pravidel a kapitoly 8 odst. 4 Specifických podmínek Pravidel. Správní orgány i městský soud uzavřely, že stěžovatel v důsledku propojenosti se společností Foresta splnil podmínky pro přiznání dotace pouze zdánlivě. Městský soud zároveň shledal, že rozhodnutí správních orgánů jsou přezkoumatelná a řádně odůvodněná. S těmito závěry se však NSS neztotožnil.

[46] Je pravdou, že poskytnutí dotace musí v každém případě naplňovat smysl a účel dotace. Ochrany práv se nemohou dovolávat ti, jimž byla dotace poskytnuta z důvodu

pokračování

nekalého či podvodného jednání, a to včetně umělého vytvoření podmínek, které zajistily, že příjemce dotace zdánlivě splnil všechny podmínky pro její poskytnutí. Jednání příjemce dotace, které jen zdánlivě splní podmínky pro získání dotace, nemůže požívat právní ochrany (rozsudek NSS ze dne 30. 8. 2024, č. j. 3 Afs 11/2023-107, body 81 a 82).

[47] NSS však předně podotýká, že správní orgány nikdy nezpochybňovaly faktické uskutečnění příslušných školení v rámci stěžovatelova projektu ani to, že společnost Foresta, resp. její zaměstnanci, kteří se školení účastnili, splňovali podmínku stanovenou podle kapitoly 8 odst. 4 Specifických podmínek Pravidel. Šlo tedy o společnost podnikající v lesnictví, která je navíc i nájemcem lesních pozemků, resp. její zaměstnance (s. 8 rozhodnutí žalovaného). Společnost Foresta dokonce, jak plyne ze správního spisu, v říjnu 2012 e-mailem kontaktovala SZIF za účelem ověření, zda je způsobilým beneficentem podle pravidel programu, k čemuž obdržela kladnou odpověď. Tento závěr vyplývá i z protokolu o kontrole SZIF ze dne 7. 11. 2012, č. 0022056352, který byl vyhotoven přímo v rámci kontroly realizace stěžovatelova projektu.

[48] Závěr, že podmínky pro přiznání dotace byly vytvořeny jen uměle či zdánlivě, tedy v nynější věci stojí výlučně na propojenosti stěžovatele a společnosti Foresta. Jak však příležitostně upozornil stěžovatel, požadavek, aby beneficent nebyl personálně či jinak propojen s příjemcem dotace, z kapitoly 8 odst. 4 Specifických podmínek Pravidel ani z jiné části dotačních podmínek neplyne. To je ostatně zjevně důvod toho, proč správní orgány dovozují porušení značně obecné podmínky podle kapitoly 3 písm. k) Obecných podmínek Pravidel, a nikoli nějakého konkrétnějšího pravidla, které by jako beneficienty vylučovalo např. osoby s majetkovou účastí příjemce dotace, osoby, v nichž příjemce dotace působí jako člen voleného orgánu apod.

[49] NSS má za to, že pokud správní orgány určitým způsobem nastavily podmínky pro poskytnutí dotace a stěžovatel podle nich „dosáhl“ na dotaci na projekt, jehož konečným beneficentem mohla být i společnost, v níž působí jakožto člen dozorčí rady, nemohou se správní orgány následně bez dalšího (nadto poté, co samy stěžovatelův postup nezpochybnilly v rámci kontrol plnění projektu) dovolávat toho, že stěžovatel obcházel dotační pravidla či porušil cíle a účel dotačního programu.

[50] NSS v minulosti konstatoval, že právní rámec, v jehož mezích má žadatel povinnost se pohybovat, primárně vytváří poskytovatel dotace. Pokud se žadatel pohyboval v legálním prostoru, který poskytovatel dotace vymezil, nelze mu takové jednání přičítat k tíži (rozsudek ze dne 29. 10. 2009, č. j. 1 Afs 100/2009-63, č. 2332/2011 Sb. NSS). Stát má povinnost vymezit dotační podmínky jednoznačným, určitým a srozumitelným způsobem, který zajistí předvídatelnost postupu při případném zpětném vymáhání poskytnuté dotace. Je nepřipustné, aby teprve v řízení o povinnosti vrátit neoprávněně čerpané finanční prostředky bylo příjemci těchto prostředků kladeno k tíži, že nelze dovodit jednoznačný závěr, za jakých podmínek měly být finanční prostředky poskytnuty (rozsudek NSS ze dne 28. 2. 2014, č. j. 5 Afs 90/2012-33, body 33 a 35, a tam citovaná judikatura).

[51] NSS podotýká, že i v dotačním právu má své místo obecný právní institut zákazu zneužití práva. Zároveň však platí, že zákaz zneužití práva je v jistém smyslu *ultima ratio*, a proto musí být uplatňován restriktivně a za pečlivého poměření s jinými obdobně

důležitými principy vlastními právnímu řádu, zejména principem právní jistoty, s nímž se – zcela logicky – nejvíce střetává. K jeho aplikaci lze tedy přistoupit pouze ve výjimečných situacích, kdy bylo dosaženo určité výhody pouze kvůli jednání, které lze charakterizovat jako zneužití práva. Při aplikaci principu zákazu zneužití práva jsou proto správní orgány i soudy povinny hodnotit každý jednotlivý případ v kontextu jeho specifických okolností. Pouze jednání, které může být bez významných pochybností označeno za zneužití práva, není právem chráněno a může být postiženo (již citovaný rozsudek č. j. 3 Afs 11/2023-107, body 94 až 96 a 104 a tam citovaná judikatura).

[52] Podle NSS správní orgány dostatečně nevysvětlily, z jakého důvodu má být stěžovatelovo jednání považováno za zneužití práva, resp. za rozporné s cíli dotačního programu. Žalovaný pouze lakonicky uvádí: *„Cílem opatření I.3.1 je zaměření na získávání, prohlubování a inovaci znalostí a dovedností v oblasti aktivit souvisejících s lesním hospodářstvím (tj. hospodaření v lesích a zpracování výrobků souvisejících s lesním hospodářstvím) a nikoliv na školení poradců, kteří své znalosti využijí komerčně.“* (s. 8 napadeného rozhodnutí). Na rozdíl od městského soudu, který shledal jako obecnou stěžovatelovu polemiku se závěry správních orgánů (bod 69 napadeného rozsudku), NSS považuje za velmi obecné odůvodnění rozporu stěžovatelova projektu s cíli programu ze strany žalovaného. Ten pouze poukazuje na to, že stěžovatel zorganizoval školení pro spřízněnou společnost, a na to, že tato společnost bude získané poznatky využívat komerčně.

[53] Poukaz žalovaného na to, že „závadným“ má být právě následné komerční využití poznatků získaných v rámci školení, se kasačním soudu jeví jako absurdní i s přihlédnutím k tomu, že podle kapitoly 1 Specifických podmínek Pravidel byla podpora mimo jiné cílena i na vzdělávací projekty týkající se tematických okruhů *„přidávání hodnoty zemědělským produktům, bezpečnost, kvalita a hygienické požadavky na výrobu potravin, včetně zavádění systémů jakosti a správné výrobní a hygienické praxe“*, *„zavádění nových výrob, výrobních metod a technologií v oblasti zemědělství, potravinářství a lesnictví, které jsou slučitelné s trvale udržitelným rozvojem“* nebo *„zvyšování efektivnosti hospodaření a konkurenceschopnosti subjektů působících v resortu“*. Již z těchto formulací je podle NSS patrné, že komerční využití poznatků získaných během vzdělávacích akcí v rámci příslušného projektu naopak dotační podmínky (poměrně pochopitelně) předpokládají.

[54] NSS shrnuje, že správní orgány dostatečně neodůvodnily, proč podle nich stěžovatel porušil podmínky podle kapitoly 3 písm. k) Obecných podmínek Pravidel. Městský soud následně toto jejich nedostatečné hodnocení nesprávně aproboval. Rozhodnutí žalovaného ani městského soudu proto neobstojí.

[55] Stěžovatel dále ve své žalobní i kasační argumentaci namítal, že správní spis neposkytuje oporu pro skutkové závěry, které správní orgány činily.

[56] NSS připomíná, že nejsou-li důkazy, z nichž správní orgán dovodil své závěry, obsaženy ve správním spise, je dán důvod zrušit jeho rozhodnutí podle § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s., resp. zrušit rozsudek krajského soudu, který takové rozhodnutí správního orgánu nezrušil, k čemuž NSS přihlíží z úřední povinnosti (rozsudky NSS ze dne 22. 1. 2004, č. j. 4 Azs 55/2003-51, č. 638/2005 Sb. NSS, a ze dne 8. 8. 2007, č. j. 3 As 54/2006-71).

pokračování

[57] Podle stěžovatele se žalovaný odvolává na to, že školení bylo zaměřeno na software licencovaný společností Foresta, avšak správní spis neobsahuje žádné podklady o tom, o jaký software se jednalo. Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti odkázal na internetové stránky společnosti Foresta; jejich obsah však není žádným způsobem zachycen ve správním spise. V rámci správního spisu jsou nicméně ve sbornících, jež jsou výstupem z jednotlivých seminářů, obsaženy v hojném počtu i snímky obrazovky s příslušným softwarem. Na řadě z nich je v horní liště patrné, že se jedná o software „KRPK“; vedle tohoto označení je uveden i text „Foresta SG a.s. Vsetín“. NSS tedy přisvědčil městskému soudu, že správní spis obsahuje oporu pro to, že v rámci stěžovatelova projektu docházelo ke školení účastníků se softwarem této společnosti (bod 71 napadeného rozsudku). Jak však již kasační soud vysvětlil výše, tuto skutečnost samu o sobě nepovažuje za rozhodnou pro závěr o tom, že se stěžovatel dopustil porušení dotačních podmínek.

[58] Stěžovatel dále namítá, že oporu ve správním spise nemá ani závěr o možném následném komerčním využití znalostí získaných na seminářích v rámci projektu („*Uvedení zaměstnanci tak mohou v rámci poradenské činnosti, která je mj. předmětem podnikání dané společnosti, šířit informace získané na základě vzdělávacích akcí dotovaných z veřejných zdrojů za úplatu.*“, s. 8 rozhodnutí žalovaného). NSS souhlasí s městským soudem (bod 70 napadeného rozsudku), že i tento závěr (který lze považovat za intuitivní) má oporu ve správním spise, mj. ve výpisu z ARES ze dne 7. 11. 2012, který obsahuje podrobný výčet oblastí, v nichž společnost Foresta podnikala (např. zpracování lesních hospodářských plánů a lesních hospodářských osnov, činnost organizačních a ekonomických poradců, tvorba oblastních plánů rozvoje lesa nebo pořádání odborných kurzů, školení a jiných vzdělávacích akcí včetně lektorské činnosti). Opět však NSS s odkazem na již uvedené (body [50] a [51] výše) konstatuje, že v samotné možnosti dalšího komerčního využití poznatků ze seminářů nelze v nynější věci bez dalšího spatřovat porušení dotačních podmínek.

[59] Stěžovateli lze ohledně absence opory pro skutkové závěry ve správním spise přisvědčit pouze ve vztahu k některým aspektům jeho personálního propojení se společností Foresta. Žalovaný na s. 9 svého rozhodnutí uvedl, že jedním z členů představenstva společnosti Foresta je Z. P., manželka stěžovatele. Tento rodinný vztah však skutečně z žádných podkladů ve správním spise nevyplývá. Stejně tak jakoukoli oporu ve správním spise postrádá i tvrzení žalovaného na téže straně, že lektor Ing. S. „*byl v době realizace a kontroly projektu již OSVČ, avšak v minulosti byl zaměstnancem firmy FORESTA SG, a.s. (analytik, programátor, podílející se na tvorbě daných SW produktů)*“. Toto pochybení však i s ohledem na to, že v prostém personálním propojení stěžovatele a společnosti Foresta nelze bez dalšího v nynější věci spatřovat porušení dotačních podmínek (body [46] a [47] výše), není v nynější věci stěžejní. Klíčovým důvodem pro to, proč žalobou napadené rozhodnutí nemůže obstát, je právě absence dostatečného odůvodnění závěru správních orgánů o tom, že stěžovatel skutečně relevantní dotační podmínky porušil, resp. že z jeho strany došlo ke zneužití práva.

IV. Závěr a náklady řízení

[60] Kasační stížnost je důvodná, a proto NSS podle § 110 odst. 1 věty první s. ř. s. zrušil rozsudek městského soudu. Zároveň NSS v souladu s § 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s. zrušil

také rozhodnutí žalovaného, neboť městský soud by musel učinit totéž. V souladu s § 78 odst. 4 s. ř. s. kasační soud vrátil věc žalovanému k dalšímu řízení. V něm je žalovaný vázán právním názorem NSS (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).

[61] S ohledem na tento procesní postup NSS rozhodl o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti i nákladů řízení před městským soudem (§ 110 odst. 3 věta druhá s. ř. s.). Podle § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. má stěžovatel právo na náhradu nákladů řízení, neboť byl ve věci úspěšný. Neúspěšný žalovaný naopak právo na náhradu nákladů nemá.

[62] Náhrada nákladů řízení příslušející stěžovateli se skládá z:

- zaplacených soudních poplatků za žalobu ve výši 3 000 Kč a návrh na přiznání odkladného účinku žalobě ve výši 1 000 Kč a za kasační stížnost ve výši 5 000 Kč, celkem tedy **9 000 Kč**;

- náhrady za zastupování advokátem v řízení o žalobě, a to za čtyři úkony právní služby spočívající v převzetí a přípravě zastoupení, sepisu žaloby, sepisu repliky k vyjádření žalovaného a účasti při jednání soudu dne 23. 3. 2022 [§ 11 odst. 1 písm. a), d) a g) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, ve znění účinném do 31. 12. 2024]. V souladu s § 9 odst. 4 písm. d) a § 7 bodem 5 advokátního tarifu jde o 4 x 3 100 Kč, tedy 12 400 Kč. K tomu je třeba podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu připočíst paušální náhradu hotových výdajů ve výši 4 x 300 Kč, celkově tedy 13 600 Kč. Jelikož obchodní korporace, v níž zástupce stěžovatele vykonává advokacii, je plátkyní DPH, zvyšuje se odměna zástupce podle § 57 odst. 2 s. ř. s. o tuto daň ve výši 2 856 Kč na celkových **16 456 Kč**;

- náhrady za zastupování advokátem v řízení o kasační stížnosti v rozsahu jednoho úkonu právní služby spočívajícího v sepisu kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu] ve výši 3 100 Kč spolu s paušální náhradou hotových výdajů ve výši 300 Kč, tedy 3 400 Kč; tato částka se opět zvyšuje o DPH ve výši 714 Kč na celkových **4 114 Kč**.

[63] Žalovaný je tedy povinen nahradit stěžovateli náklady řízení v celkové výši **29 570 Kč**, a to do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jeho zástupce (§ 149 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve spojení s § 64 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 19. listopadu 2025

Sylva Šiškeová
předsedkyně senátu